

KAREL HYNEK MÁCHA

DENNÍK NA CESTĚ DO ITÁLIE¹

[1834].

Ráno v ¼ 7 vyšli jsme z Prahy; v 10 jsme byli v Jílovém. Scena v radnici. Cesta do hor; zblouzení na Sázavě; doly. – Dějství z hornictví. „Půlnoční šichta. Sejití. Krajina. Modlitba. Lezení. V tom volá přední: „Není ho!“ a spadna letí dolů. Druzí jednohlasně: „Chraň Bůh!“ „Chraň Bůh!“ „„Není ho!““ odpovídají vzdálenější šachty. – Procházka na večer – Spaní na seně. Položení hor. Sáza[va].

5tého. Cesta do Tábora. Kameny přívoz. Kanonír z Benátek. Neveklov. Maršovice a. t. d. až do Votic, před Milčínem v dálce věž, hora s kříži. Pasení korní. Mýtí nohou v Jordáně. Tábor. Turecká muzyka. Nocleh. Rozprávky v hospodě. Jarmark.

6tého. Tábor. Lužnice. Biinkl na kolečkách. Mlíko v Plané. Koupání v Lužnici. K. Polodní mýtí nohou. Němec z Maincu. Jídlo ve Veselí –Vůz ze Soběslavy. Němec. S námi jel. Hory. Hluboká. Budějovice. Shledání s Máchou. Blatenský. Seminář. Nocleh. Krásmý pokoj. Zvěřina. Hosté. Noc nepokojná. Němec za městem vypuč.

7ho. Železná silnice, Mácha s námi, Strode-nice. Mlíko. Tovaryš knihař. Fechtování a Arrest v Budějicích. Krummlov. nejpěknější poloha. Hrad při řece. Porážka. Dešť. Hospoda. Výhled na hrad, město a krajinu od západu k východu. Vltava, na kolmém břehu přilehající vzhůru ke skále domky, kostely, posléze za řekou skaliny. K půlnoci na pevné skále starý, krásný, zachovaný hrad. Nové stavení na mostě na pilířích, most. sochy, starý díl hradu, výklenek, balkon, stříška, v uhlu kaple nad půl kulatou skalou; nový zámek; opět díl starého hradu, okna mezi nimi podobizny bílé. stará kulatá velmi vysoká věž; dvojité okna. loubí: hodiny na čtyry strany pak sochy. Park od západu na skále, na zad hory, nejvejš věž na Šeningru, v levo v dálce modré vysoké hory. Město bělalo se. Chůze po horách. Žena s nůši z Rožmberka. – Nápis na hospodě: „Pane zůstaň u nás, neb chce večer býti.“ Mýtí nohou. Bláznivý s řetězy na kopečku při sloupu před oudolím. Rožmberk. Jagewiner Thurm. (Jakobiner.) Na hradě sejití s neznámým. Nocleh v Rožmberku.

8ho. Z Rožmberku do Leonfelden po horách. Pfiff Wein. Lobenstein. Spaní v lese. první pohled do hor. Wildberg. Oudolí. Nocleh před Lincem. 6 žejdlíků vína.

---

¹ Převzato z: Mácha K. H., *Dílo Karla Hynka Máchy*, Praha 1929 (redakčně upraveno).

9ho. Linec. Most, Náměstí dešť. Trh. Kroj. Policie. Strejc. Teta. Východ z města. Převlíkání. Holbu vína. z Welsu Chevaux legers. Dešť. Hory. Wels. Feldvébl. Wirth am Berg. Slavnost in Gmunden. Inspektor pozorný na nás.

10ho. Gschnattelsuppen. (Sakramenskou.) Leželi za Lampachem. Příslovy o outěku z Lampachu. Mošť. Holbu Mošť. chleba. Zena napomínala muže. „Trinkst du e holbe“ etc. Dešť pod stromem. Speršpenktiv ztracen kousek. V kůlně skovaní. V stodole schovaní. Rakouská Dido. Jaký máme Metier. Vöklabruk. Pan setník držel na nás. Nocleh, snídání. Ja-loufenster. Bavorské peníze. Schwanenbacher.

11tého. Pohořelý Vöklabruk. Počty u lesa. Wartenburg. Děti šli za námi. Češi se hlásili. Žádný oběd. Na horách mlíko. Baba se bála. Rakušané pod paraplem. Dobrá rada Rakušana. Jezero. Salcburské hory. K večeři jitrnice. Handwerksbursch. Nocleh. Malý vandrovní s velikým uzlem. Rakušané snídali. Jedli z mísy kafe a přikusovali jitrnici, a zapíjeli pivem.

12ho. Salcburk. * Veste Wersen. Hlavní chrám. Z olova lité sochy. Víra. Obrazy stropní, starý a nový zákon, pohřeb, předpekli na velkém oltáři vzkříšení. Hroby Arcibiskupů. Hrubá policie. Komédie. Wasserkunst. Opustili jsme Salcburk. Jeli jsme s Bavorskou počtou po bavorsku. Unteršperk (Blaník německy). Pivo bavorské. Reichenhall. Kirchberg zříceniny. Krásné oudolí. Koupel. První sníh. * Hraničáři. Pošta. Všecko malují. Vše jím pamětihodné v dolích. * Mýli nohy. Bavorský oficír. Pan Wachtmistr. Čtyry Regimenty Uhrů. Noc. Nocleh. Draho.

13tého. Visitýrka v Unken. Psal s levičkou. Zdali študenti pašují? Prokleli Salcburk na mezi v desíti řecích, přibili na kůl. Zříceniny. Chcali z mezníků. Balšán. Leželi. Jedli kyselé mlíko. sejr. Leželi v oudolí a psali. Baba drak. Mnoho jich sedělo u večeře. Schmorn. Holky na nás brali. Nocleh.

14. Svatý Jan. Hory a mlhy. bouře. Chléb s rozinkami. Študenti se s námi zastavili. Absolvovaný Jurista chtěl do Řecká. Marci o. Popis Itálie. Jeden byl dále. Mádlo: „In Italien etwas Reiss in Wasser eingekocht, stinkendes Ohl, Käse eingerieben kostet 50 kr C. M. Auf Stöcken v. Kukurutz schlafen. Skorpionen. Schlangen auf der Strasse. Griechl[an]d. D[o]kt[o]r v Hildebrandt. Alpen b [e]steigen. Modray. Pfr. Wes. Chtěl s námi jít. „Wasser!“ Weisser? si! si! – Wasser. Wasser, aqua? aqua! so. (Gsicht) vino buono, vino negro. Wasser, aqua, aqua, Marsch! – aqua? Marsch. Bey Nacht [nicht reisen auch z[ei]tl[ich] früh [nich]t. sie ziehen einen g[an]z nakt aus. 3 tí přišel, (jak vyhlížel a koukal. „Das s[in]d die grössten Spitzbuben, ich habe seit 18 Jahren keine grössern g[e]sehn.“ Der vor 18 Jahren. Käse v. der Alpe. 2 Uzlíky. Tabák. Gesetzbuch. Absolut. Entlass[un]g. Rozejití. Hospoda. Nocleh na seně. Dido druhá.

15. Zvonění a střelení. Hory v mlhách. Rattenberg, 4 Hrady. Rattenberg. S kulatou věží. Novější. Zbořený Gertraudy. Drahé snídání. 1 fl 8 kr. Ratzberg neb Trotzberg. Oudolí. psali. Mše s muzikou. Ráno varhany. Žádný oběd. Divné světlo. Hnali myslivci. Schwatz. Hall. Spěcháání na noc. Nocleh v Milau. Dobrá večere. Zámky. Chatrče výše. Těžké peřiny. Kšaft. Innsbruck [v] měsíčním světle. Nacht-zettel. Žid se v to vložil. Hardek [Ky]risníci Češi. Dragouni.

16. Snídali víno. (červené.) Šli s Policajtem. Vidirovali Passi. U pana Professora Veselého zanechal jsem následující listek: „Poklonu a uctivé pozdravení od Pána a Paní Klim. z Lince, [od škrtnuto] svých příbuzných měl vyříditi! K“ a. t. d. Chodili po městě. Výklenek od roku 1500. Pan Zacharda měl Benefiz od Painasche, Mitternachtssturide im Schlosse Lo-retto o [der] Alphonso u[nd] Philippo. – Kostel u Františkánů. Hrob: „Andreas Hofer MDCCCIX.“ Hofrova postava. Hrob Maxmiliána s následujícími představeními v Mramoru.

Ke dveřím v. I. Matrimonium cum Maria Burgundica.

II. Bohemi, qui sororium ipsius Albertum Bavariae ducem, mercede conducti, oppugnatum advenerant, memorabili praelio prope urbem Ratisponam, plurimis illorum interfectis superati.

III. Fuso ad Guynegatam vicum Gallorum exercitu, magna pars Hannoniae, unacum Imperiali urbe Cameraco, recepta.

IV. Obležení Kufsteina, smetání koulí chvoštířtem. 16 stínáno, prosba. Facka. Pinzenauer. Max vypaluje.

V. Atrebatum Arthesiae Metropolis egregio stratagemate capta.

VI. Arnheim erobert. Gelderns Herzog kniend. Max zu Pferde. Beydenseits Herren. Hinter Karl v. Geldern ein schöner Kahlkopf.

VII. Coronatio Aquigrani adhuc vivente patre Friderico.

VIII. V[er]bind[un]g mit Julius II gegen die Vemetianer.

IX. V[er]bunden mit Sigmund erkämpft er Roveretum et Venetarum copiae unacum duce Roberto Sanseverino ad vicum Galianum deletae.

X. Insignes Venetorum urbes Patavium, Vicentia unacum magna Fori Julii parte in potestatem redactae, Brixia vero auxiliariibus Gallorum armis expugnata.

XI. Östr.[eich] u[nd] Wien gegen Corvinus g sonnen. Einzug in Wien. S[an]kt. Stephansthurm.

XII. Societate cum Julio et Helvetiae op~ pidis kiita Galli ejecti. Max. exul.

XIII. Alba regalis, urbs, in qua Hungariae reges inaugurati etc. cincta magno exercitu, et toti regno terror illatus.

XIV. Cum Henrico VIII Anglico juncti et exercitus Gallorum profligatus. Spornschlacht. Kräftige D[eutschen] u. leichtfüßige Franzosen.

XV. Pax cum Carolo 8. Gallorum rege. Margarita. Eine sehr schöne weibl Figur zu Pferd. Die Hand aufs Herz gelegt.

XVI. Ferrovana Morinorum excisa, Tornacum vero prisca bellicosi et fortissimi Nerviorum populi gloria, insignis civitas post levem oppugnationem in fidem accepta.

XVII. Turcarum multitudo ex Croatia et Slavonia, neminis ope implorata, ejecta.

VIII. Bartholomaeus Livianus cum ingenti Venetamm copia parva mamu Caes et Hisp fusus et fugatus.

XIX. Foedus cum Alexandro VI et senatu Veneto ac Ludovico Sfortia. Carolus 8. ex Neapoli ejectus.

XX. Marranum oppidum captum, et Venetis eruptione inde facta cum Paulo Manfrono et Baltasare Scipione acerrimis hostium ducibus feliciter pugnatum.

XXI. Matrimonium cum Maria Bianca Mediolana. Lud. Sfortia jur. et Mediol. sine sanguine receptum.

XXII. Conventu cum Hungariae et Poloniae regibus Viennae habit o, contractisq[ue] hinc inde matrimoniis nepotibus ipsius via acquirendi-s amplissimis Hungariae ac Bohemiae, strata.

XXIII. Phillipi nuptiae cum Johanna Hi-spanica.

XXIV. Urbs Verona strenue defensa opera M. Antonii Columnae, submissisq[ue] per Guilielmum Roggendorfium – contra Gallos.

18 u[nd] 20 von einem fremden Meister, der [nich]t genügte, dann übernahm es Kollin. – Alexander Colinus Mechliniensis sculpsit anno. MDLXVI. 1566. Sein Portrait u. s[eine]r Frau. Lité sochy dílem ze zvonoviny, mědě, mosazu a. t. d. lité.

28. následující.

1. Albrecht v. Östr. röm. ungarisch bechaimischer König, Laslavs Vater.

2. Friedericus III imperat. divi imperatoris Max. pater.

3. Friedrich Herzog zu Ost. zu Steier zu Kerndten u. zu Krain, Grav zu Tyrol.

4. Leopold (d[er] Heilige.)

5. Sohn Rob[er]ts v Sicilien, Löwenwappen.

1. Leopold. (Schlacht bei Sempach.)

2. König Albrecht d Erst Hzog zu Östreich 1527.

3. Gottfried v Bouillon Kunig zu Jerusalem.
  4. Fraw Elisab[e]th Kunigs Sigmunds Tochter von Ungaren Albrechts von Östreich Kö. v. Ungarn Pehmüschén Königs Gemachel, *Königs Laslaw Mutter 1529*. několik ženských.
  5. Ferd. König zu Hispan. Kaiserl u. K[ö]N M[a]I Aid vater.
  6. Frab Johanna Königin zu Kastilien, König Philipps Gemachel.
  7. Socha se lvem na šatu a na pasu.
  8. Karl Herzog zu Burgund zu Brabant zu Geldern, Gave zu Flandern.
  9. Frau Maria Blanka K u Königin 1525 2. o 3. ženské.
  - [10.] Sigmund Erzhozog zu Ost. G[ra]f zu Tyrol.
  11. Artur König v England. (1513) Krásný.
  12. Theobertus König Provancz. Herzog zu Burgd u Graf zu Habsburg (Mich goss B. (er nand) Godl 1513).
  13. Ernst Erz. zu Öst. Graf zu Habsburg u Tyrol.
  14. Theodorich König der Goot. (Krásný s sklopenou hlavou králov. smutný.)
  15. Albrecht der Weise Erz. zu östr. [Graf škrtnuto] ain Sun Kunigs Albrechts des Sig-haften. 1528.
  16. Kaiser Rudolph v. Habsburg (nosatý, vrásky na hoře na nízk čele.)
  17. Philipp König zu Kast. Leon u Granada, Erz. zu östr u Burgd Graf zu Habsburg 15 AP 33.
  18. Glodovius erst chstl König von Frankr.
- Max klečí na hrobě. Maličké sochy na kůru. – Innsbruck v dolině viděli jsme odpoledne z Hory. Seděli na kopci. Pozdravení neznámým panem a paní. „Sie w[er]den wohl müde seyn?“ – Zarostlý muž s ordenem. –Krajina, dole řeka. vysoko kostelík Schönberg. Oudolí. Fialové hory. Oudolí druhé. Pan Landrath. Wälsche Spitzbürn. Večeře slavná. Měsíc pod námi z mraku vyhlídal.
- 17tého. Oudolí ranní. Leželi odpoledne pod Brennerem. Lezl jsem, jedli jsme. Šli jsme časně spat.
18. Ráno ve čtyry hodiny vstali a lehli opět. po chvíli vstali zas a lezli na Brenner. Ze začátku ustavičně lesem. Pak jsme se rozdělili. Já lezl pod hřebenem. Vergiss mein nicht. Hora se sněhem. Slunce vycházelo. Mlhy se honily. Oblaky kryli horu. Opět jsme se slezli. Lezli dále blízko na hoře ztratili jsme se. Oblaky pode mnou. Sněhové hory. Oblaky u mně. Já lezl výše tmou. Na dolejší špicí. Tma. Houkal jsem. Echo. zvonky. Vítr rachotil kostlivci, snášel žebra a kamení. Skalina jako strašidlo. Nikde žádný. Oblaky se valili temněji. Kamení padalo, Str.[obach] nade mnou na hřebene, světlo, zas tma. Lezli jsme na vrcholek. Podruhé. Visel

jsem pod vrcholkem. Noha se třásla. Lezli dolu. Lezli s hory. Sennhütte. Jedli mléko a sejr. Pes. Slezli jsme po prdeli. Snídali v 1 hodinu. Šli dále. Hrad v dole. Pusterthal krásný. Sterzingen. Dva hrady na vchodu? heim Sterzinger Kofel. Vzadu sněhy. Vešli v ouzké oudolí. Šli na nocleh. 4 Vandrovní. Jeden všude dělal. Pak Preuss. Sachs a Maggyar, neuměl Maggyarský. Mluvili o Benátkách. O Čechách. České vojsko a. t. d. Šli jsme spat. Bis hieher u. [nich]t weiter a. t. d.

19tého. Festung nový u vsi Aicha před Mühlbachem. Vojáci táhli kamen, tesali, kopali hlínu, stavěli a. t. d. skalnaté Oudolí skrz které se řeka valí, přes to most. Dřevěné kasárny. Víno. zřícenina Haslach aneb Mühlbacher Klause. V: Ober Vintl dostali podmáslí. St. Lorenzo (Lorezzi) Schloss a zřícenina na příkré skále. Na druhé straně pod oudolím hrad. Brunek hrad. Vlídny ouředník. Ukázal nám cestu. Nocleh. Modré hory. jak jsme leželi v lese na pastvišti.

20tého. Ostré skaliny na obzoru. Zřícenina v kopci. Nová silnice v oužlabině. Höllenstein. Kouř z kamene. Hrad. Obrazy od přírody po skále. První vlašská hospoda. Řeč jako hromobití. Hudba. Nocleh.

21tého. Oudolí u Ampezzo po Řecku. V Ampezzo slavnost za mrtvé. Vlašský zpěv. Sprostý Vlach věděl že v Čechách hudba panuje. Nocleh u zlatého slunce pod skroucenou silnicí. Myslím v Cadore.

22tého. Oudolí u Longaron. Hrad co bylo jen jednou vidět. Vlach v malém Vozíku. Slováci. Gorytan. Krásné oudolí. Pohled naň od Santa Croce, Frazione di Farra etc. Jezero modré, zelené žluté. Oblaky po kopci, zhůru městečka. Serravalle. Oudolí pod námi ouzké, nazad ještě více sestupovali 2 hory ostře se dole prohybovaly a za nimi co průhledem v peklo, strašlivá bouře hučela. Silnice, vozíky. Nesmírný dešť bičoval jezero a nás. Celý promoklí. Jiný hlas se zdál. Hospoda v Serravalle. Foco. Velký oheň. Italiáno gut. Sušili. Seděli jsme okolo ohně. Don da Fiorenzi. Hospodský se učil [Česk škrtnuto] Německy. Služebnost. Nocleh na seně. Cestovali v noci. Zříceniny v Serravalle.

23tého. Ceneda. Coneglione a. t. d. Vlašské živobyetí. Roviny – zahrady. Villy krásné před Treviso. Treviso. seděli jsme před městem. Na noc do Treviso. Vlaši se báli. Večeře. Nocleh v Treviso.

24. Vyšli v 5 hodin. Snídali polívku a holbu vína. měli vypito 82 žejdlíků. Jeli s vozem. Přišli do Mestre. Jeli na Barce. Ponejprv viděli Benátka. Slaná voda. Vlaši šidili, vjeli v Benátka. Šli po městě, poprvé Markus Platz, o Venezia, Venezia! – Ponte Rialto. Procesí. Vlach se nás chytil. Pokoj. Oběd stál 56 kr. C. M. Zpěv Vlašský. Hospoda. Tréporté. Byli na Policií. Kostel sv. Marka. Campanilla. Koně Lysippové. 3 Sloupy, v kostele Relievs. Výhlídka mezi 2 sloupy v přístavu. Pallazzo ducale. Socha Othella. Schody, na hoře 2 sochy. Most. Žaláře, silné mříže

dvoj i trojnásobné i více. v levo vchod v kostel sv. Marka. Podlaha kostelní. Kulaté okno. Napoleonova zahrada. Lodě mořské. Prodávání knihy, ovoce. Pucování bot. Markusplatz na noc. Večeře. Moravci. Nocleh. Hráni na klarinetu. Deklamací. Vodění po ulicích. Mniši.

25. Kostel St. Giuliani, hráli při mši Ouverturu, místo Graduale Walzer na varhany. Kázání. Přijímání. Kavírna. Přijetí na koráb Ja-migliare. Patron Barolini. Annonce divadelní. Malování. In vita sacra. Seděli jsme v Palazzo ducale. Gsichty paní hospodské. Nechali jsme tam boty. Viděli jsme na posledy sv. Marka. Koupili Manzony. Kupovali sejra. Byli na lodí. Leželi večer na lodí. Měsíc vycházel nad Benátky. Lezli do lodě. Spali na dřevě.

26. Seekrankheit. Vyšli na loď. Houkala se. Benátky na obzoru. Zas vlezl do lodě. Rejže. Spal. v noci též. Donna blěla. Dítě. Moře.

Doufal v Tržiště. Ptal se zdali ho vidět. Vylezl. Tržiště na obzoru pohoří. Pán, co mu došli finance. Donna s historií. Pan capitano nemluvil se žádným. Donna ho maltretirovala. On nebude deset let se žádným mluvit. Chodil ruce na prdeli. Připlouli s rybami. Podivné ryby. Pignoli. pucovali ryby. raky. Táhli loď vesly. Připlouli v přístav. Jedli v Tržišti. Policie. Vypucoval jsem Praktykanta. Šli do kopce. Výhlídka na Tržiště. Cinkinkrl. Bambouri. Aff. Brasilianer. Měli 2 Grad. Přiznal se ouředníkovi že ho mám. První Krajín s ořechy. Dobrý večer vám bude. Šli opilí. Jeli: Dobrý nocleh. V noci žizeň. Strobach ho měl. Nesl jsem mu j[e]ho kalhoty. Vesele jsme srali, s Vídeňákem. Susanna.

28. Časně ráno šli. Krásné krajiny. Zříceniny. Zlé krajiny. Nerozuměli nám. Čeští vojáci. Arrestant. Pan páter zvonil. Pili víno. První dobrá voda. První švestky na trhu. v Senšicích. Pochválen a. t. d. Adelsberg. Lesy. Vojáci v nich na stráž. Zbořený hrad. Nový zámek Auersberků. Nocleh. Kuřata bez jater a. t. d. der Verschwender. Walter als chevalier a. t. d. Ich bwundre der N[a]t[u]r. Šli spat. Psal jsem. Dobrou noc. Vzal kalendář.

29. Časně ráno šli. Krásná krajina. Nejkrásnější na cestě ve vùkolí Liublianě. Jiný Vídeňák. Mléko první. Kastell Liublianskéj. Neumanna jsme potkali. Moravci se hlásili. Háj před městem. Šli na Policií. Samí Češi. Knihy kupovali. Pan Professor. Šli k P. dokt. Pre-šérnovi. P. dokt. Crobath. Pozvání. Dostali jsme knihy. Koupili. Hledali pokoj. Nazaräer. Černý orel Nro 5. Kaffeehaus před Theatrem. Promenade. Stojí na tabulce: „Zur Bequemlichkeit der Spazierenden wird ersucht das Begrüssen durch Abnehmen des Hutes zu beseitigen.“ Pan Prešern a P. Brauner přišli do Kavírny pro nás. Drahá káva za 20 kr. Šli jsme na raky. Zatím jsme pili víno a jedli chléb. Pak přišel pan doktor Krobach a p. dokt. Toman. Tak jsme byli samí Jurysté. Jedla se štika. Pak přišli nesmírné raky 2 k[rá]t. 4 jsem musel snísti. Pak smažený kapr. Přoložoval se Kolár. Nato přišlo drahé víno v pečetěných lahvicích. Mluvílo se o Professorovi Vodníkovi, jak sekali špek. Platili napřed, potom o Kopitárovi. Prešernová

znělka naň. Ab. C. Krieg. Pak se mluvilo o Gorytanech. O Slávií. Nechali jsme Slované zítí. Pak se zpívalo. Pan Toman byl fidel. Políbení. Pan Presem skákal Kde je máte Němcové. Pak ještě víc: Oo dávno již. a. t. d. Pan Toman bouchal na stůl a častěji potahoval a křičeli s námi jůž čas a. t. d. *Save*. a blýskali se oči. Plný hlas. Pozvání na druhý den na tajné místo. Šli chcat. Strobach ležel na čele. Vedli nás domu. Mě pan dokt. Crohath. Motal jsem se. Jak jsme přišli domů nevím. P. Pre[šern]. a Tom [an], schopili dohromady postele. Nesmírný hřmot. Vá[da.] Chtěli házet židličky. Nadal sviň a. t. d. Nemoc. Válel se v tom. Nevěděl že mě strašlivě...ýl. [utrzeno]. Nářek. Památka. Noty k znělce. Zavedení se bála.

30. Pořádek v pokoji. V pořádek uvádění. Pucování. Čekali košili. Šel pro snídání. Po druhé. Neměli jsme nic dostati. Schustergsellen. Paní Presidentka. Šenkýř se třas až do rána. Dostali jsme snídání. Šel jsem hledat pana Poručníka od Lilienberk. Policajt. P. Poručník mě volal. Dostal jsem exemplář. Vytáhli jsme z orla. Šli se poroučet. Kastelic. Nechtěli nás pustit. Bunda. Češka. Že nás dovezou až na pomezí aby chrne zůstali u oběda, že jsme holky pobouřili. Kabát. Musili slíbitL Hledali pokoj. díra. Šli z Liublianě. Potkali Němce. Leželi čekající ho. Slunce západ. Modré hory. Prevoje. Konec světa. Nocleh. Dobrá polívka, mlíko.

31. Čekali. Šli pomalu. Lidé z pouti. Čtli. Brána na pomezí. Substrarunt animos. Immortalis memoria. Nocleh. Zadělávané. Jiný talíř a Ubrus. Dlouhá noc. Šainy. Zřícenina. Čech se hlásil.

1ho. Mlíko. Krajina. Kápl. po horách. Cilli. Zříceniny. Máslo. Na večer zříceniny. Kouowiz. Remenář, co zpíval: Gott erh: – co se už víc u nás nezpívá.

2ho. Časně vyšli, ve Weseriz jedli švestky a z Kokořice chleb, šli dlouho na noc. Spali v osamělé hospodě; a nedostali dříve pokoj až jsme se legitimirováli. Vpfflegsoffžier Marek z Marku z Prachatic doporučil nám straky.

3ho. Šli v půl šesté. Snídali polívku s masem, v tom jede vozík s dvěma strakama; Strobach praví abych šel s pánem promluvit, poněvadž militairsky vyhlížím. Jdu, nechám zastavit; a po nějaké řeči přijmul nás pan doktor do vozu; běžím pro věci, honem do sebe vrazím ještě kousek masa a něco polívky a vleji do sebe něco vína a pak lezu do vozu. co zatim můj compagnon veliké kusy masa do sebe nutil. Po chvíli jsme jeli až do Vildoně zříceniny rozlehlé; Tam jsme zůstali na obědě ve velmi smíšené ale vzactné společnosti. Pan doktor jedl s panem setníkem a jeho paní. My seděli za stolečkem s dvěma hrabaty, jeden byl plessirovaný na noze. Byli Maggyarové. Vesele jsme se bavili, nový fajercaik.

Myslivec a Jokaj v Maggyarských šatech. Pan hrabě nám obětoval jeho vůz. Pak jsme jedli. Měli jsme polívku, maso s omáčkou, červenou řipou a kyselým zelím. Pečení s salátem a dobré víno. Pak přišel nějaký se samými prsteny na levé ruce a jeden s bičkem, ten zasáhl

pana setníka. Ty nemohli dlouho dostat polívku. Po čase se všecko rozcházelo. I my jsme jeli. Co pán doktor odevzdával kalamář, dohonili nás hrabata. Jeli po Maggyarsku s třemi koni, sami seděli na kozlíku, lokajové ve voze. Pan doktor myslí, že to byl Lichtenstein. Pak jsme přijeli do Hradce a chodili jsme po městě. Na náměstí se na nás všecko divně dívalo pro podivnost našeho obleku. V tom jde pan hrabě, a já se ohlídnu aby nás neviděl, on ale, jak byl vyšňořený, přejde okolo a udělal nám slavnou, zůstana stati, poklonu. Pak jsme hledali nocleh, u Floriána jsme nenalezli s velikými výmluvami a poklony, místa, tak též u Sandwirtha, až u zlatého orla v pěkném pokojíku co se zatím pečené strojí, brambory vaří a kapouni po dvoře běhají, očekáváme strašlivý oučet. Datum in nostra camera, ad aquilam auream, die 3 Sept. et nunc: Felici notte.

[4tého škrtnuto] Večeřeli jsme brambory s cibulkou, paní hospodská vypravovala jak ji šněrovali v M. Zelli, že musila 53 fl a 24 kr platit za 1/2 3 dne. Počítala husu za 5 fl pokoj 6 fl a ještě vyvedla jen 32 fl. Šli jsme spat. K půl noci mě probudila střelená rána z kusu. Zablýsklo se, opět rána. Přicházela střelba ze Šlosberku. Tak asi 5 ran. Pak se zvonilo a bubnovalo. Já vstanu. Po ulici lítali Furvezňaci s koni dlouhé za sebou smýkající řetězy, hlmoz. Mezi tím střelba. (Kat. měšťané pro znamení zapálili). Na věži na Šlosberku svítil oheň. Hořelo v městě, pak běhalo vojsko a. t. d. Usnul jsem opět a strašný jsem měl sen. Byl jsem v nákladných zříceninách velikého města na noc; v pološeru jsme viděli sochy a bezmasné mrtvolky někdejších králů. Sloupy přerážené jsem tam sem viděl rozházené, a. t. d.

4tého. Byli jsme na Šlosberku. Výhlídka tam odsud jest jedna z nejpěknějších. Skvostné zříceniny v dálce. Pak jsme byli v obrazárně. Tam obraz od Palco, z předešlého století školy německé vyobrazuje z mrtvých vstávání zemřelých při smrti Krysta. Strašlivé polosvětlo, osoby Krysta a lotrů jen míhavě jsou držány jako postavy v zimničném snu. že sovta [přepsáním] co oko rozezná, oblaky jako skály, plamenorudá obloha nazad, rozplývající se mrtví a. t. d. – Pak Kopie od Wachtla podle Petra KRAFTA; odchod a návrat vojáka. Kočka a. t. d. – Susana od Starka. – Rudolf od Kurze. – Andromacha. – Mnich v žaláři s nůzkami. Rytíř na koni a. t. d. – Pak jsme šli z města. K večeru nás dohonili hrabata s vozýkem. Já se odvrátil oni ale volali: „Guten Abend meine Herrn!“ že jsme musili děkovat. – Štýraci Patrioti plavili se. Viděli jsme skryté zříceniny, zachovalý hrad na ostrém hřebenu skály, pak zříceniny se 6 ti hrannou věží a mnoho jiných zřícenin a hradů den ke dni. V hospodě jsme našli oficíra Vlacha, jenž nám vypravoval, že zavázeli Poláky a chválil je velmi. Cretin seděl na mezi jako opičák, šklebil se a kousal chleba, měl na zádech nosídka a. t. d.

5tého. Krásný večer. Vzadu hory. Kaplička. Zvířetnice. Nový měsíc. Hammry a. t. d. Kranerisch reden.

6tého. Baba nás ošidila. Za mlíko 32 kr. V poledne též se nám stalo. – Das ekelhafteste miserabelste Volk s[in]d die Obersteyrer. Klein, hässlich an K[ör]pr u Geist gleich v[er]-krüppelt s[in]d sie zu [nich]ts als zum Bettel u dummen Betrug. Die grösste Wohlthat wäre, sie aussterben zu lassen. In Maria Zell sollten tägl Messen für ihr sei. Absterben g[e]lesen w[er]den. Alle Wallfahrenden etc. – Hrozné horko. Processi. Pomezí. Vidět vdálce rovinu. Silnice, dolů. Bídna chůze. Schottwien v skalnaté kotlině. Zřícenina nad ní. Nocleh. Mluvili o vousiskách.

7ho. Mnoho mlíka ponejprv. Šel jsem bos. Hrad. Rovina. Neunkirchen. Neustadt. V dálce. Kanoníři. Leželi a nemohli se shodnout. Malík oteklý. Monument. Šli na noc. Hory. Měsíc. Zvířetnice. Světla zdálí. Noc. Zahrada nákladná. Nocleh. Strašlivý počet. Schnitzl 48 kr. Salát. 30 kr. a. t. d. 2 f. 54 kr.

8ho. Šli ráno. Bídna chůze. Jezdili do Baden. Spinnerinn am Kreutz. Výhled na Vídeň. Socha Jozefa. Hrad. Hrá[dn]í brána. Našli K***. Neznal mě. Musili jsme zůstat. Šli do Vídně. Glacis. Volksgarten. Lanner (Abentheuer). Strauss. (Iris Walzer.) Morelli. Ne-metz. Reznitschek. Panorama aller Lieblingswalzer u. Electrisir Gallope. Volksgarten. Theseus od Canovy. St. Štěpán. Stock im Eisenplatz, co Kováři a. t. d. Zatloukali hřebíky. Prater. Houpačky, koníčky. Wurstl. Phantasmagorie. Hudba. Just anfangen. 2 Kabinette um 3 kr Schein. 19 G[e]g[en]st[an]-de um 12 kr. W. W. – De Bach. – Pallais Arcibiskupa. Hohe Brücke. Stoss im Himmel. Li-guriáni. Benediktini. Böhmische St[aa]tsk[an]-zley. Přišli domu. Attesty. St. (goldene Birne). B. (im guten Hirten). L. Im Volksgarten. Jeho Orchester. Mor. (Lustwandler.)

9ho. Hrobka od Canovy. Hrobka u Kapucínů, měděnné rakve. Ve sv. Štěpánu. Belvedere. Zahrada. Obrazárna. (Sv. Justýna) od Licinio. Titian. Raphael d Urbino. – Raphael Mengs. (Sv. Josef. Madonna) Coreggio. (Amor. Jo u Jupiter. Christus treibt die Käufer etc.) Michel Angiolo Bounarotti. (Masopust.) – Van Dyk. – Rubens. – Rembrandt. (Mutter.) Paul Pierre Rubens. (Flucht nach Ägypten Venet v. Feti) (Salvátor Rosa.) – Tenniers. - Kadliks (Sv. Lukáš). Lenz. (Andromache u Hektor.) Schäfer... [porušeno] Hlge... [nejasný náčrt] Wutky. (Landschften). Ambrasische Sammlung. Lebka Sokoloviče. Brnění císaře Max. I. Na čele má kůň znak a na prsou an jel jak drží znak rakouský. Brnění velkého sedláka z Trientu. Portrait Sigmunda císaře. (1430) Dlouhý vyzablý obličej, vysoké ouzké vraskovité čelo, šedivé oči, dlouhý nahrbatělý dole nos, šedé dlouhé vousy a dvojitou bradu, vlasy šedivé a rozčechrané. – Obraz českého vývody – Maria Stuart. – (Obrazy z Fausta od Schnorra.) – Praha. – Připlutí Apoštolů od Kadlíka. – Ženská nahá – leží a spí. – Augarten. Kettenbrücke. Saal. Strauss hrál a dirigiroval. Iriswalzer. Konec Quodlibet. – „Seht, seht auf wilden etc. – Mir ist Alles

unterthan. Leben ein Tanz. – etc. Zuletzt. Schlacht – Ratschen Walzer – Schlittenfahrtswalzer. – Knallen – Kanonenschüsse – Läuten – Gott erhalte Bengál – Feuer. Finale. Šli domů. Mýli nohy v Dunaji. Osvícení Glacis – Večeřeli – Zavázal Malík. Šli ležet. Hovořili a. t. d. – Nejnovější jsou Elisabethen Walzer od Strausse vydány. – Morelli s Řezníčkem hráli Schlacht bey Vit-toria. – V divadlech bylo...: Hofburgtheater: Portrait der Mutter. Rekau Hr. Korn. Mad Anschütz. Herzfeld. Costenoble. La Roche. –

Kärnthner Thor: Stumme v. Portici. Binder Masaniello: – Josephstadt. *Zauberbuch* Ballet u. d. schelmische Freyer. – Adelaide o [der] 10 Jahre aus dem Leben einer Sängerin. Ritter Stiefeldon zum Vortheile des Kapellmeister Müller.

10ho. Ležel celé ráno. Kerber mi zavázal malík. Pak šli na oběd. Hráli Guitarru. Pan Tomek. Šli do divadla. Chodili po městě. Divadlo dvorské. Mariana činohra. Das Stück wimmelt von Fehlern u Effekten. Anschütz spielte lau, Mariana konnte besser seyen, der Löwe war herrlich. Schade, dass dieses Stück solche Spieler beschäftigte. Costenoble spielte vortrefflich.

Mimo toho bylo hráno „Der Schwur o [der] die Falschmünzer“. „Adelheid von Frankreich“, u „Fest d Handwerker“. „Quodlibet“.

Hofburgtheater,
zum 3ten Mahle.

MARIANA.

Schauspiel in 5 Aufzügen.

Nach einer Volkssage u dem Englischen des Sheridan
Knowles frey bearbeitet von F. Treitschke.

PERSONEN.

Leonardo Gonzaga, Herzog von Mantua .....Anschütz
Ferrardo... sein Vetter .....Carl la Roche
Graf Florio .....Weber
Don Antonio .....Heurteur
Doktor Lorenzo, Advokat von Siena..... Lucas

Pierre	Löwe
Hugo, Bürger in Mantua	Mayerhofer
Mariana, seine Mündel	Dlle Fournier
Floribella, Kammerzofe	Reichel
Bartolo, Bürger in Mantua	Costenoble
Bernardo, Bürger in Mantua	Schmidt
Carlo, Bürger in Mantua	Moreau
Cosmo, Hofherr	Julius la Roche
Ein Advokat in Mantua	Pistor
Ein Ritter	Eduard Anschütz
Pietro, Kammerdiener don Antonios	Vollkomm
Stephano Bedienter don Antonios	Mittell
Hofherren. Ritter. Wachen. Volk von Mantua. Vornehme Frauen. Edelknaben. Diener	

Ort der H[an]dl[un]g. Mantua u das Lager des Herzogs. Die neuen Dekorationen s[in]d v. Herrn de Pian, k. k. Hoftheater-mahler. Das Costume ist neu nach der Angabe des H. v– Stubenrauch, k. k. Hoftheater Costume– u Decorations-Director. Lanner (Komet – Walzer).

11tého. Byli jsme v zbrojnici cisarské. Libuša. Vlasta. Král Ludvig co zůstal u Moháče; malinký on přišel o dva měsíce dříve na svět; ve dvanáctém roku se žení, v 8 měl vousy, v šestnáctém šedivěl, v 20tém pošel. – Dlouhý řetěz. Korouhve francouzské a polské. Soběského zbroj. – Zbrojnice městská; brnění římské a německé. – z 8ho 9ho & 10tho a. t. dále věku. Čeští v brnění oblečení páni z 11 věku. Jeden má diadema ocelivé; –jeden s kladivem a v klobouku (Sturmhut.) samé špice po klobouku kolem a na brnění. Horvath. Němec. Vlach. Uher. Ritíři na smrt bojující v sv. souboji, byli v černé brnění oblečení, zavřené přílby a přes brnění měli žluté kožené kabáty, štíty dlouhé, v prostřed na délku vypuklé. – Bojující pacholci. – městské brnění. (Leb cara Mustaphy). Blutfahnen, a. t. d. – Pan Dunder, vydavatel Kačica Horvath. - Oběd. Odpoledne v – Naturalien Sammlung. - Giraffa. – Ptáky. – Bunter Parkit – etc. –. –Amphibie, Ryby, hmyz. brouky – Motýli –mušle. Divadlo am Kärnthnerthor. Norma. – Lyrische Tragödie in 2 Akten, gedichtet von F. Romani, üb[er]setzt v J. R. v Seyfried. Musik von Kapellmeister Bellini.

PERSONEN.

Sever, römischer Prokonsul in Gallien	Schäffer
Orovist, H[au]pt der Druiden	Staudigel
Norma, dessen Tochter, eine Seherinn	Mad. Ernst
Adalgisa, Dienende im Tempel Irmensuls	Dlle Löwe
Clotilde, Normas Freundinn	Dlle Boudra
Flavius, Severs Begleiter	Holzel

Druiden, Barden, Tempelwächter, Friesterinnen, Gallisches Kriegsvolk.

Scene: Gallien, der h. Hain u d Tempel Irmensuls.

Vyzvolávání ženských. Applaus. Smích v noci. – Dvůr. Chodby. Museum. Bibliotheka.
Zrcadlo. Holuby. Im Hoftheater: Bekenntnisse u Gelegenht macht Diebe. – Stiefeldon. – Zum
Vortheil der abgebrannten Neustadt: das Zauberbuch.